

LAERTO

Plu mi ne dubas. Tamen al mi diru,
Pro kia kaŭzo tian grandan krimon,
Intencon tre danĝeran kaj punindan
Vi lasis sen konvena puno, kiun
Postulis via saĝo, via indo?

REGO

Pro du apartaj kaŭzoj, kiuj eble
Al vi aperos forte sensignifaj,
Por mi do ili estas forte gravaj.
Patrino lia amas lin varmege
Kaj certe ne transvivus lian punon;
Kaj, mi — ĉu el pasio aŭ el virto —
Al ŝi mi estas tiel alligita,
Ke, kiel stelo nur en sia rondo
Sin povas movi, tiel mi sen ŝi
Ne povas vivi. Kaj la dua kaŭzo,
Pro kiu mi silentis, estas tio,
Ke lin tre amas la popolamaso :
La mankojn liajn la popolo trempas
En sian amon, kiu, kvazaŭ fonto,
Turnanta lignon en malmolan ŝtonon,
El la mallaŭdo faras laŭdon, tiel,
Ke miaj sagoj, tro malmultepezaj
Por tia vento, ne la celon trafus,
Sed al pafarko mia returniĝus.

LAERTO

Kaj tiel mi la noblan patron perdis,
Kaj tiel senespere nun pereis
Fratino mia, kiu la plej alte
En nia tempo staris, kvazaŭ luma
Modelo, por elvoki imitadon.
Sed venĝo venos!

REGO

Dormu nur trankvile.

Ne pensu vi, ke mi kreita estas
El tia velka ŝtofo, ke mi lasos
Al la danĝero pinĉi mian barbon
Kaj prenos ĝin por ŝerco. Baldaŭ aŭdos
Vi iom pli. Mi amis vian patron,
Kaj ankaŭ ĉiu amas ja sin mem;
El tio, mi esperas, vi komprenos...

Eniras SENDITO.

REĜO

Nu, kio nova?

SENDITO

Via reĝa moŝto,
Leteroj de Hamleto; jen por vi,
Kaj jen por la reĝino.

REĜO

De Hamleto?

Sed kiu do alportis la leterojn?

SENDITO

Mi aŭdis, ke maristoj; mi ne vidis.
Al mi Klaŭdio ilin donis, kiu
Ricevis ilin de la alportintoj.

REĜO

Laerto, aŭdu! (Al la Sendito.) Vi jam povas iri. (La sendito foriras. La reĝo legas). « Potenca reĝo! Sciu, ke mi nuda estas realportita en vian landon. Morgaŭ mi petos la permeson veni antaŭ viajn reĝajn okulojn, kaj tiam mi havos la honoron raporti al vi la kaŭzon de mia subita kaj stranga reveno. — Hamleto. »

Nekompreneble! Ĉu ili revenis?
Kio fariĝis? Kiel? Povas esti,
Ke ĉio estas trompo?

LAERTO

Ĉu vi konas

La skriban karakteron de l' letero?

REĜO

Ĝi estas mano de Hamleto. « Nuda! »
Videble sola, sen siaj gardantoj!
Ĉu vi al mi konsili ion povas?

LAERTO

Ne, mi nenion scias. Sed li venas!
Pli freŝa nun fariĝas mia koro,
Mi ĝojas, ke mi rekte al li iros
Kaj diros al li: « tion ĉi vi faris! »

REĜO

Se tion vi decidis — kaj alie
Vi ja ne povas agi — ĉu vi volas,
Ke mi al la renkonto vin preparu?

LAERTO

Jes, mia reĝo, se nur ne al paco
Vi volas min prepari.

REĜO

Nur al paco

Kun via propra saĝo kaj animo.
Se li revenis laca de vojaĝo
Kaj plu ne volos ree forveturi,
Mi inklinigos lin al unu provo,
De mi jam tre mature pripensita,
Ĉe kiu li pereon ne evitos;
Kaj lia morto estos tiel glata,
Ke eĉ ne estos ombro de suspekto.
Eĉ la patrino ruzon ne divenos
Kaj nomos ĝin nur bato de la sorto.

LAERTO

Mi vin obeos, reĝo, tiom pli,
Se vi aranĝos la aferon tiel,
Ke li per mi ricevu sian morton.

REĜO

Jes, ĝuste tiel. Kiam vi forestis,
La famo multe gloris vin pro io,

Per kio vi laŭ famo multe brilas.
Hamleto aŭdis vian gloron; ĉiuj
Talentoj viaj kune kolektitaj
Ĉe li envion tian ne elvokis,
Kian elvokis tiu unu sola
Talento, kiun mi ne multe ŝatis.

LAERTO

Pri kia do talento vi parolas?

REGO

Ludilo bagatela de l'juneco,
Kaj tamen ankaŭ grava, ĉar la plumoj
Kaj la rubandoj al la junularo
Konvenas en ne malpli alta grado,
Ol la manteloj kaj la varmaj peltoj
Konvenas al maturaj maljunuloj. —
Jen antaŭ du monatoj nin vizitis
el Normandujo unu kavaliro.
Mi bone konas francojn el milito,
Mi scias, kiel bone ili rajdas;
Sed tiu ĉi bravulo certe povus
Konkuri eĉ kun la diablo mem :
Li kvazaŭ mem alkreskis al la selo
Kaj kun ĉevalo sia elfaradis
Li tiel miregindajn artifikojn,
Ke oni povus pensi, ke li mem
Prezentas vivan parton de l' ĉevalo.
Kaj la imago mia mem ne povis
Elpensi eĉ en pura fantazio
Pli lertajn kaj mirindajn artifikojn,
Ol tiuj, kiujn li al ni prezentis.

LAERIO

Kaj li normando estis?

REGO

Jes, normando.

LAERTO

Mi estas preta ĵuri, ke ĝi estis
Lamordo.

REĜO

Jes, li mem.

LAERTO

Mi konas lin.

Li estas efektive la juvelo
De la nacio sia.

REĜO

Li rakontis

Al ni pri vi, kaj li vin forte laŭdis
Pro via majstra arto en skermado,
Precipe per rapiroj. Li certigis,
Ke estus tre belege, se troviĝus
Ankoraŭ unu homo, kiu povus
Kun vi kuraĝi stari al batalo.
Li ĵuris, ke en lia tuta lando
Skermantoj la plej bonaj ne posedas
Eĉ la duonon de lerteco via.
Raportoj liaj vekis en Hamleto
Envion tiel grandan, ke de tiam
En tago kaj en nokto li senĉese
Nur sopiradis, ke vi la plej baldaŭ
Revenu, por ke li kun vi ekprovu
Batalon. Nun konkludo plej natura...

LAERTO

Konkludo? Kia?

REĜO

Diru nun, Laerto,

Ĉu via patro estis al vi kara?
Aŭ kiel la malĝojo sur pentraĵo
Vi estas nur vizaĝo, sed sen koro?

LAERTO

Por kio la demando?

REĜO

Mi ne tial

Demandas vin, ke mi eĉ iom dubus
Pri via amo al la patro; tamen
Mi scias, ke la amo ofte estas
Nur sklavo de la tempo: ĝi naskiĝas
Per tempo, kaj la sperto ankaŭ montras,
Ke tempo ĝin tre ofte moderigas
Kaj eĉ estingas ĝian tutan flamon.
Jes, en la mezo de la ama flamo
Troveblas preskaŭ ĉiam ia speco
De meĉa debrulaĵo, kiu baldaŭ
La helan flamon forte mallumigas.
Nenio restas en bonec', eterna:
Boneco tro matura baldaŭ mortas
De l' prem' de sia propra troforteco.
Se oni volas agi, oni agu
En la minutoj de la volo, ĉar
La volo povas baldaŭ malfortiĝi,
Trovante tiom da malhelpoj, kiom
Troveblas langoj, manoj kaj okazoj.
Kaj tiam la deziro kaj la devo
Fariĝas nur sopiro fanfara,
Sopiro sen plenumo faciliga.
Sed nun al la afero! Jen Hamleto
Revenos baldaŭ. Kion vi intencas
Nun fari, por vin montri inda filo
De via kara patro, sed per faroj
Pli ol per nudaj vortoj?

LAERTO

Lin mortigi,

Se eĉ en la preĝejo.

REĜO

Mi konsentas,

Ke la krimulo en nenia loko

Rifuĝon devas trovi kaj la venĝo
Ne devas scii limojn. Sed, Laerto,
Se tion ĉi vi faros, tiam vi
Ja devos mem vin kaŝi en la domo.
Hamleto, reveninte, devas scii,
Ĝe vi jam estas tie ĉi. Ni faros,
Ke oni antaŭ li vin forte laŭdos
Kaj la lertecon vian en skermado
Al li oni prezentos en koloroj
Ankoraŭ pli brilantaj kaj pli helaj,
Ol tion faris eĉ la franco mem.
Per unu vorto — ni aranĝos tiel,
Ke vi batalos ambaŭ, kaj ni faros
Konkursan veton pri la kapoj viaj.
Kun sia karaktero la sincera,
Libera, nobla kaj nesupozema,
Li ne esploros certe la rapirojn;
Vi dume povos ŝanĝi la rapirojn,
Anstataŭ la malakra preni akran
Kaj per ekbato lerta inde pagi
Al li por morto de la patro via.

LAERTO

Mi faros ĝin, kaj eĉ por tiu celo
Mi ŝmiros per veneno mian glavon.
Ĉar unu ĉarlatano al mi vendis
Rimedon tian, ke se oni trempas
En ĝin nur la pinteton de tranĉilo
Kaj gratas nur sangeron el la haŭto, —
Nenia sanigilo en la mondo
Plu povos savi de senduba morto.
Per tiu ĉi veneno mi nun ŝmiros
La pinton de la glavo mia tiel,
Ke se mi eĉ facile lin ekgrato,
Li tuj pereos per senduba morto

REGO

Mature ni pripensi ankaŭ devas
Diversajn cirkonstancojn, kiuj pova
Al la ating' de nia celo helpi.
Se nia entrepreno ne prosperus
Aŭ se per nelerteco en plenumo
Montrigus nia penso kaj intenco, —
Pli bone tiam estus ne komenci.
Kaj tial nia plano devas havi
Eliron en rezervo por l' okazo,
Se la unua provo ne prosperos.
Ni ĝin pripensu! Jen, kion ni faros
Ni en solena formo faros veton
Pri tiu, kiu el vi ambaŭ venkos.
Kaj kiam vi de la batalo estos
Tre varmigitaĵ kaj soifaj (penu,
Ke tio estu) kaj li volos trinki,
Mi tiam lasos doni al li glason
Da vino jam tiele preparita,
Ke se li nur eĉ guton de ĝi trinkos,
Li ne evitos plu la morton, kiun
La bato via eble ne alportis.
Sed aŭdu! Kia bruo? (Eniras la reĝino.)

REGO

Nu, reĝino?

REGINO

Unu malĝojo sekvas tuj la duan!
Laerto, la fratino via mortis!

LAERTO

Fratino mia mortis? Kiel? Kie?

REGINO

Saliko staras super la rivero
Kaj speguliĝas en la pura akvo;
Ŝi tie plektis fantaziajn kronojn
El plej diversaj floroj de la kampo.

Ŝi rampis sur la arbon, por dispendi
Sur la branĉaro siajn kronojn; tiam
Sub ŝi rompiĝis la malforta branĉo,
Kaj kune kun la kronoj ŝi rapide
En la riveron falis. Ŝiaj vestoj
Sin disetendis kaj malgrandan tempon
Kvazaŭ sironon ŝin ankoraŭ portis,
Dum ŝi kantadis melodiajn kantojn,
Danĝeron sian tute ne sentante,
Kvazaŭ la akvo estus ŝia hejmo.
Sed baldaŭ ŝiaj vestoj, penetritaj
Per peza akvo, ŝin malsupren tiris,
La malfeliĉan, al terura morto.

LAERTO

Kaj ŝi droniĝis?

REGINO

Jes, ho ve, droniĝis!

LAERTO

Vi havas nun tro multe jam da akvo,
Fratino malfeliĉa. — tial larmojn
Mi nun retenas! Tamen la naturo
Konservas sian moron, kion ajn
La honto dirus. Ili nur foriru —
En ni montriĝos tuj la virineco. —
Adiaŭ, reĝo! Flamaj vortoj volas
El mi eksplodi, se malsaĝaj larmoj
Nur ilin ne estingos. (Foriras.)

REGO

Ni lin sekvu!

Kun granda malfacilo kvietigis
Mi lian furiozon! Nun mi timas,
Ke ĝi denove blinde ne eksplodu, —
Ni tial sekvu lin rapide! (Ambaŭ foriras.)

AKTO V

SCENO I

Tombejo. Eniras du tombistoj kun fosiloj.

UNUA TOMBISTO

Ĉu ŝi ricevos kristanan enterigon, kiam ŝi ja intence foriris en la mondon de la feliĉuloj?

DUA TOMBISTO

Mi diras al vi, ŝi ricevos, faru do rapide ŝian tombon. La juĝisto pripensis la okazon kaj decidis, ke oni devas enterigi ŝin kristane.

UNUA TOMBISTO

Kiel do ĝi povas esti, kiam ŝi dronigis sin ne pro defendo?

DUA TOMBISTO

Nu, oni trovis, ke tiel.

UNUA TOMBISTO

Sed ili simple ne konas la leĝon. Ĉar konsideru : se mi konscie min dronigas, tio ĉi estas ago, kaj ago havas tri partojn : ĝi konsistas el agado, farado kaj plenumado. Sekve ŝi intence sin dronigis.

DUA TOMBISTO

He, aŭskultu do, kolego-fosisto...

UNUA TOMBISTO

Sed permesu! Jen estas la akvo — bone; jen estas la homo — bone. Se la homo iras al tiu ĉi akvo kaj sin mem dronigas, tiam estas certa — ĉu li volas aŭ ne — ke li iras. Rimarku bone! Sed se la akvo iras al li kaj dronigas lin, tiam li ne dronigas sin mem. Sekve kiu ne estas kulpa en sia propra morto, tiu ne ĉesigas sian propran vivon.

DUA TOMBISTO

Ĉu tiel diras la leĝo?

UNUA TOMBISTO

Kompreneble, ke tiel diras la leĝo pri la mortintoj.

DUA TOMBISTO

Ĉu vi volas scii la veron? Se ŝi ne estus nobelulino, oni ŝin ankaŭ ne enterigus en orda maniero.

UNUA TOMBISTO

Ĉu vere? Estas ja granda maljustaĵo, ke la grandaj homoj en tiu ĉi mondo havas pli da rajto por sin dronigi kaj pendigi, ol la aliaj kristanoj. Venu, prenu la fosilon! Neniu en la mondo estas pli antikva nobelo, ol la ĝardenistoj, fosistoj kaj tombistoj : ili daŭrigas la profesion de Adamo.

DUA TOMBISTO

Ĉu Adamo estis nobelo?

UNUA TOMBISTO

Kompreneble! Ĉu vi estas idolano? Ĉu vi havas nenian ideon pri la Biblio? En la Biblio estas ja dirite : ĉiuj nobeloj devenis de Adamo. Kiel do li povis esti ne nobelo? Mi faros al vi alian demandon : se vi ĝin ne bone respondos al mi, tiam konfesu...

DUA TOMBISTO

Nu, demandu!

UNUA TOMBISTO

Kiu konstruas pli fortike, ol la masonisto, ŝipofaristo aŭ ĉarpentisto?

DUA TOMBISTO

La faristo de pendigiloj, ĉar lia konstruaĵo supervivas milojn da ĝiaj loĝantoj.

UNUA TOMBISTO

Bona spritaĵo, je Dio, ĝi plaĉas al mi. La pendigilo estas bona; sed kiel ĝi estas bona? Ĝi estas bona por tiuj, kiuj estas malbonaj. Sed nun vi estas malbona, se vi diras, ke la pendigilo estas pli fortika, ol la preĝejo, sekve la pendigilo estus bona por vi. Ankoraŭ unu fojon al la demando! Respondu!

DUA TOMBISTO

Kiu konstruas la plej fortike?

UNUA TOMBISTO

Jes, diru ĝin al mi, kaj mi vin regalos.

DUA TOMBISTO

Ha, atendu, mi jam scias!

UNUA TOMBISTO

Nu, diru!

DUA TOMBISTO

Al la diablo! Mi efektive ne scias.

(Eniras Hamleto kaj Horacio.)

UNUA TOMBISTO

Ne rompu al vi vane la kapon, la azeno ja ne iros pli rapide, kiom ajn vi lin batos; kaj se iu vin poste demandos, kiu konstruas la plej fortike, tiam respondu: la tombisto. La domoj, kiujn li konstruas, restas al la posedantoj por eterne. Iru nun en la drinkejon kaj alportu al mi mezureton da brando. (Dua tombisto foriras.)

UNUA TOMBISTO (fosas kaj kantas.)

En la junaj miaj tagoj
Mi amadis kaj kantadis
Kaj en ĉiuj miaj agoj
Mi mezuron ne sciadis.

HAMLETO

Ĉu tiu ĉi sentaŭgulo ne konscias, per kio li sin okupas!
Li fosas tombon kaj kantas!

HORACIO

La kutimo faris lin indiferenta por tio ĉi.

HAMLETO

Tiel ĉiam estas : ju malpli ia mano laboras, des pli delikata estas ĝia sento.

UNUA TOMBISTO (kantas).

Maljuneco-lamulino

Kaptis min per osta mano,

Kaj al ĉio venis fino, —

Restis ĝemoj kaj malsano. (Li elĵetas kranion.)

HAMLETO

Tiu ĉi kranio havis iam langon kaj ankaŭ povis kanti!
Kiel la malnoblulo ĵetas ĝin sur la teron, kvazaŭ ĝi estus kranio de Kajeno, la unua mortiginto! Tio ĉi eble estis la kapo de ia politikulo, kaj nun tiu ĉi azeno lin superruzas; ĝi eble estis la kapo de tia homo, kiu volis esti pli granda lo Dio mem, — ne vere?

HORACIO

Povas esti.

HAMLETO

Aŭ de ia kortegano, kiu sciis diradi : « Bonan matenon, via princa moŝto! Kiel vi fartas, plej estiminda princo? » Aŭ eble ĝi estis eminenta sinjoro, kiu forte laŭdadis la ĉevalon de alia eminenta sinjoro, dezirante ricevi ĝin donace? Ne vere?

HORACIO

Jes, princo.

HAMLETO

Jes, jes, kaj nun li estas apartenaĵo de sinjoro vermo; sendenta kaj batata sur la vangojn per la fosilo de tombisto. Efektive glora ŝanĝiĝo; se ni nur povus ĝin vidi en plena tuteco. Ĉu tiuj ĉi ostoj meritis nenion alian, ol ke

oni ludu per ili keglojn? Mia propra kranio min doloras,
kiam mi pri tio ĉi pensas.

UNUA TOMBISTO (kantas).

Pala korpo senkolora

Kaj ĉemizo sen ornamoj

Kaj foset' malbonodora

Estas fin' de ĉiuj amoj. (Elĵetas ankoraŭ unu kranion.)

HAMLETO

Jen denove unu kranio! Kial ĝi ne povus esti kranio de leĝoscienculo? Kie nun estas liaj leĝoj, liaj rimedoj, liaj artifikoj, liaj okazoj? Kial li nun permesas al tiu ĉi maldelikata sentaŭgulo bati lin per malpura fosilo sur la cerbujon kaj ne minacas meti plendon kontraŭ li pro ofendo per faroj? Hm! Tiu ĉi sinjoro eble estis siatempe granda aĉetisto de bienoj, kun ĉiaj hipotekoj, depagoj, aĉetaĵ dokumentoj kaj juĝaj posedigoj. Ĉu tio ĉi nun estas lia lasta aĉeto kaj la akira rezultato de ĉiuj liaj dokumentoj, ke oni nun lian riĉan kranion plenigas per bonspeca koto? Ĉu ĉiuj liaj administratoroj kaj farmantoj ne donas al li el ĉiuj liaj bienoj pli ol pecon da tero, havantan la longon kaj larĝon de paro da kontraktaj paperoj? Eĉ la dokumentoj de transdono de ĉiuj liaj bienoj apenaŭ povus ĉiuj trovi sufiĉe da loko en tiu ĉi kesto; kaj la posedanto mem ne ricevas por si pli da loko? Bele!

HORACIO

Eĉ ne peceton pli, mia princo.

HAMLETO

Ĉu pergameno ne estas farata el ŝafa felo?

HORACIO

Jes, princo, kaj ankaŭ el felo de bovidoj.

HAMLETO

Ŝafoj kaj bovidoj estas tiuj, kiuj en ĝi serĉas certecon. Mi iom parolos kun tiu ĉi tombisto. — He, homo! kies tombo tio ĉi estas?

UNUA TOMBISTO

Mia, sinjoro,

(Kantas.) Kaj foset' malbonodora
Estas fin' de ĉiuj amoj.

HAMLETO

Certe ĝi estas via, ĉar vi troviĝas en ĝi. Sed kiu en ĝi
kuŝos?

UNUA TOMBISTO

Espereble ne vi kaj ankaŭ ne mi, kvankam mi troviĝas
en ĝi. Kaj tamen ĝi estas mia.

HAMLETO

Ne jetu tro da malsaĝaĵoj el via tombo.

UNUA TOMBISTO

Mi devas ja purigi la tombon de ĉio, kio enfalas en ĝin.

HAMLETO

Por kia homo vi fosas la tombon?

UNUA TOMBISTO

Ne por homo.

HAMLETO

Nu, do, por kia homino?

UNUA TOMBISTO

Ankaŭ ne por homino.

HAMLETO

Kiun do oni tie ĉi enterigos?

UNUA TOMBISTO

Iun, kiu estis virino, sed nun jam estas malviva viando.

HAMLETO

Kiel plaĉas al vi la bravulo? Ni devas kontroli ĉiun
vorton, ĉar alie li nin batos per silaboj. Efektive, Horacio,
mi en la lastaj jaroj rimarkis, la mondo fariĝis tiel
sprita, ke la piedo de vilaĝano sentime premas la kalojn
de kortegano. — Kiel longe vi estas jam tombisto?

UNUA TOMBISTO

Ĝuste de tiu tago, en kiu nia estinta reĝo venkis For-
tinbrason.

HAMLETO

Kiel longe estas jam de tio ĉi?

UNUA TOMBISTO

Ĉu vi tion ĉi ne scias? Ĉiu malsaĝulo ja tion ĉi scias. Tio ĉi estis en tiu sama tago, en kiu naskiĝis la princo Hamleto, tiu sama, kiu nun frenezigiĝis kaj estas sendita Anglujon.

HAMLETO

Ha, tiel! Kial do oni sendis lin Anglujon?

UNUA TOMBISTO

Nu, tial, ĉar li estas freneza. Oni volas, ke li tie denove saĝiĝu; kaj se li ne resaĝiĝos, tiam ankaŭ ne estos granda malfeliĉo.

HAMLETO

Kial?

UNUA TOMBISTO

Tie tio ĉi estos ne rimarkebla, ĉar tie ĉiuj estas frenezaj.

HAMLETO

Kiel li frenezigiĝis?

UNUA TOMBISTO

Tre strange, oni diras.

HAMLETO

En kio do konsistis la strangeco?

UNUA TOMBISTO

En tio, ke li perdis la saĝon.

HAMLETO

Sur kia punkto li frenezigiĝis?

UNUA TOMBISTO

Certe sur ia punkto de la tero de Danujo, en kiu mi jam tridek jarojn estas tombisto.

HAMLETO

Kiel longe homo kuŝas en la tero, antaŭ ol li tute forputriĝas?

UNUA TOMBISTO

Se li ne forputriĝis antaŭ la morto — ni ja en la nuna

tempo ofte vidas tiajn korpojn, kiuj apenaŭ eltenas ĝis la enmeto — li povas kuŝi ok ĝis naŭ jarojn; ledisto certe kuŝos naŭ jarojn.

HAMLETO

Kial li pli longe, ol aliaj?

UNUA TOMBISTO

He, sinjoro, lia profesio tiel tanas al li la felon, ke ĝi longan tempon kontraŭstaras al akvo, kaj la akvo la plej rapide detruas la korpojn de sinjoroj la mortintoj. Jen estas kranio, kiu kuŝis en la tero dudek tri jarojn.

HAMLETO

Al kiu ĝi apartenis?

UNUA TOMBISTO

Al unu malsaĝa spritulo. Kiel vi pensas, al kiu ĝi apartenis?

HAMLETO

Nu, mi ne scias.

UNUA TOMBISTO

La diablo lin prenu, la sentaŭgulon! Li unu fojon verŝis al mi botelon da vino sur la kapon. Tio ĉi estis la kranio de Jorik, la amuzisto de la reĝo.

HAMLETO

Tiu ĉi kranio?

UNUA TOMBISTO

Jes, ĝuste tiu ĉi.

HAMLETO (prenas la kranion).

Lasu nin vidi ĝin! Ha, malfeliĉa Jorik! Mi konis lin, Horacio : persono de senfine gaja humoro, plena de plej belaj spritaĵoj. Mil fojojn li portadis min sur la dorso, kaj nun kia terura vido! La koro al mi premiĝas. Tie ĉi pendis la lipoj, kiujn mi kisadis tiom ofte. Kie nun estas viaj spritaĵoj, viaj artifiko, viaj kantoj, viaj fulmoj de gajeco, ĉe kiuj la tuta tablo eksplodadis per rido? Ĉu restis neniu el ili, por nun ŝerci pri via propra malsaĝa vido? Ĉio forputris? Nun iru en la ĉambron de eminenta sinjorino kaj diru al ŝi, ke kiom ajn ŝi sin ŝmiros, ŝi

tamen en la fino ricevos tian vizaĝon; ridigu ŝin per tio ĉi! — Estu tiel bona, Horacio, diru al mi jenon...

HORACIO

Kion, mia princo?

HAMLETO

Ĉu vi pensas, ke ankaŭ Aleksandro la Macedona havis tian elrigardon en la tero?

HORACIO

Ĝuste tian saman.

HAMLETO

Kaj tian odoron? Fi! (Forĵetas la kranion.)

HORACIO

Ĝuste tian, mia princo.

HAMLETO

Al kia abomeninda difino ni venas, Horacio! Kial la imago ne povas sekvi la noblan polvon de Aleksandro ĝis la momento, kiam ĝi ŝtopas truon en ia mizera dometo?

HORACIO

Tio ĉi estus tro fantazia.

HAMLETO

Ne, certe, tute ne. Oni povus modeste sekvi lin ĝis tiu loko kaj ĉiam gvidi sin per la estebleco. Ekzemple tiel: Aleksandro mortis, Aleksandro estis enterigita, Aleksandro turniĝis en polvon; la polvo estas tero; el tero ni faras argilon: kial do per la argilo, en kiun li turniĝis, oni ne povus ŝtopi barelon?

La granda Cezaro, mortinte, nun estas argilo,

Por truo de muro li servas nun kiel ŝtopilo.

La peco da ŝtof', antaŭ kiu tremadis la tero,

Mizeran dometon nun gardas de pluva aero.

Tamen silentu! silentu! Flanken! Jen venas la reĝo!

(Venas en procesio pastroj k. t. p. Oni portas la korpon de Ofelio.)

(Laerto, la reĝo, la reĝino, korteganoj.)

HAMLETO

Jen la reĝino, la kortego! Kiun

Funebre ili akompanas? Tamen

Sen ordinaraj la funebraj moroj?
Ĝi montras, ke mortinto la portata
Per propra mano sian vivon finis.
De alta tamen rango! Ni atendu
Kaj ni rigardu! (Iras kun Horacio flanken.)

LAERTO

Kiaj nun ankoraŭ
Ceremonioj?

HAMLETO

Jen estas Laerto,
Tre nobla juna homo. Vidu!

LAERTO

Kiaj
Ceremonioj decas nun ankoraŭ?

UNUA PASTRO

Ni el funebraj la ceremonioj
Plenumis ĉion, kio al ni estas
Nur permesita : ŝia morto estis
De karaktero duba; se ne ŝanĝus
Ordono alta la kutiman ordon,
Ŝi devus kuŝi ĝis la lasta juĝo
En ter' ne sanktigita, kaj nur ŝtonojn
Sur ŝian tombon oni devus ĵeti
Anstataŭ sanktaj preĝoj de kristanoj;
Al ŝi do oni donis pli, ol dece :
Knabinan ŝian kronon, kaj la tombon
Per ĉastaj floroj oni nun ornamis,
En sanktan teron oni ŝin enmetis
Ĉe sonorado religia.

LAERTO

Sekve

Nenio pli jam estas permesita?

PASTRO

Nenio pli. Ĉar ni ja malsanktigus
Per tio la servadon de mortintoj,

Se ni al ŝi ekkantus rekviemon
Simile al mortintaj en pieco.

LAERTO

Vi metu ŝin en teron, kaj violoj
Elkreskos el plej ĉasta ŝia cindro!
Mi al vi diras, ho, senkora pastro,
Anĝelo ŝi, fratino mia, estos,
Dum vi en la infero brulos.

HAMLETO

Kio?

La bela Ofelio?

REGINO (ĵetante florojn).

Ho, plej dolĉa,
Adiaŭ! Mi esperis, ke vi estos
Edzino kara de Hamleto mia;
Esperis mi ornami vian kronon
De fianĉino, dum, ho ve, mi nun
Ornamas vian tombon!

LAERTO

Ho, centoble

Malben' centobla falu sur la kapon
De tiu, kiu per la krim' terura
De vi la saĝon rabis! For la teron!
Ne ŝutu, — mi ankoraŭ unu fojon
Al mia koro volas ŝin alpremi. (Ensaltas en la tombon.)
Nun ŝutu teron, kiom ajn vi volas,
Sur ŝin kaj min, ĝis el la ebenaĵo
Vi faros monton ĝis la alta pinto
De la Olimpo.

HAMLETO

Kiu estas tiu,

Kies doloro tiel laŭte sonas
Kaj kies krio flugas ĝis la steloj
Kaj volas en terur' ilin haltigi?
Jen estas mi, Hamleto. (Ensaltas en la tombon.)

LAERTO

Ha, tre bone!

Pereu, malbenita! (Jetas sin sur Hamleton.)

HAMLETO

Tia preĝo

Ne estas ĝusta. Mi vin petas, prenu
La manon vian for de mia kolo,
Ĉar kvankam mi ne estas flamiĝema,
Dangere tamen estas min ataki,
Kaj mi al vi konsilas : for la manon!

REĜO

Disigu ilin!

REĜINO

Ho, Hamlet', Hamleto!

ĈIUJ

Sinjoroj...

HORACIO

Kara princo, trankviliĝu!

(Kelkaj korteganoj disigas la batalantojn, kaj ili eliras
el la tombo.)

HAMLETO

Ne, mi pro tio ĉio kun li batalos,
Ĝis la minuto lasta de la vivo!

REĜINO

Pro kio do, ho mia kara filo?

HAMLETO

Mi amis Ofelion; kvardek miloj
Da fratoj kun ilia tuta amo
La amon mian kune ne atingus.

(Al Laerto.)

Vi kion volas?

REĜO

Ha, li frenezigiĝis!

REĜINO

Ho, lasu lin, mi petas vin, Laerto!

HAMLETO (al Laerto.)

Ce la ĉiabloj ĉiuj! Diru, kion
Vi volas fari? Plori? aŭ batali?
Aŭ fasti? aŭ disŝiri sin? Eltrinki
La tutan Nilon? Manĝi krokodilojn?
Mi tion ankaŭ faros. Ĉu vi venis,
Por verŝi larmojn? Saltas en la tombon,
Por min inciti? Lasu vin enfosi
En ŝian tombon, — mi ĝin ankaŭ faros;
Se vi pri montoj babiladas, lasu
Nin superŝuti per tiom da tero,
Ke sin la loko levu ĝis la suno
Kaj la plej altaj montoj en komparo
Kun ĝi aperu kiel veruketoj.
Vi fanfaronas, — mi ĝin ankaŭ povas.

REGO

Ĝi estas nur frenezo.

REGINO

La atako

En li momenton tiel furiozas,
Sed baldaŭ li denove trankviliĝas,
Simile al kvieta kolombino
Post la elkovo de la kolombidoj.

HAMLETO (al Laerto.)

Aŭskultu do, sinjoro! Kia estas
La kaŭzo, ke vi tiel min renkontas?
Mi ĉiam amis vin, — sed ni ĝin lasu.
Se Herkuleso mem kontraŭbatalus,
La kat' miaŭas, hundo devas boji. (Foriras.)

REGO

Mi petas vin, lin sekvu, Horacio! (Horacio foriras.)
Laert', nia parolo de hieraŭ
Fortigi devas vian paciencon;
Ni agos nun rapide. — Vi, Gertrudo,

Vi metu gardon ĉirkaŭ via filo.

(Al Laerto.)

La tombo havos vivan monumenton.

La horo de trankvilo baldaŭ venos;

Ĝis tiam ni bezonas paciencon. (Ĉiuj foriras

SCENO II

Ĉambro en la palaco. Hamleto kaj Horacio.

HAMLETO

Sufiĉe nun pri tio. Ni transiru
Nun al la pluaj faktoj. Vi memoras,
Pri kio mi rakontis?

HORACIO

Mi memoras.

HAMLETO

En mia brusto estis ia speco
De batalado. Mi ne povis dormi;
Kaj al mi ĉiam ŝajnis, ke mi kuŝas
En stato pli malbona, ol krimuloj
En la katenoj. Tiam en la kapon
Kuraĝa pens' al mi subite venis...
Kaj dank' al la kuraĝa mia penso :
Ĝi savis min! Jes, penso malprudenta
Al ni tiele servas iafoje,
Kiam profundaj planoj detruigas;
Kaj ni el tio vidas, ke Diaĵo
Direktas nian sorton, se ni mem
Eĉ de la celo nin malproksimigas.

HORACIO

Tre ĝuste.

HAMLETO

La mantelon de ŝipano

Sur min ŝetinte, el kajuto mia
Palpante mi elrampis, trovis ilin,
Forkaptis la paketon, kiun ili
Kun si tre garde portis, kaj returne
En ĉambbron mian iris. Mia timo
Forgesis ĝentilecon, kaj kuraĝe
Mi dissigelis la paketon. Tie
Mi trovis, ho, amiko mia kara,
Brilantan, grandan reĝan malnoblaĵon!
Ĝi estis... jes... ordono plej severa,
Per multo da motivoj ornamita
Pri la feliĉo de la Dana regno
Kaj de Anglujo ankaŭ, kaj cetera
Kaj tiel plu... nu jes, — per unu vorto :
Ke oni tuj, sen perdo de la tempo,
Eĉ ne lasante al l' ekzekutisto
Minuton, por akriĝi la hakilon,
Tuj post eliro mia sur la bordon,
Dehaku tuj al mi la kapon.

HORACIO

Dio!

Ĉu povas esti?

HAMLETO

Jen, rigardu mem,
Jen estas la papero, legu poste.
Vi volas scii, kion mi nun faris?

HORACIO

Jes, mi vin petas.

HAMLETO

Kiam mi min vidis
Subite en kaptilo, mia kapo
Komencis vive ludi sen prologo
Kaj trovis baldaŭ ĝustan la rimedon.

Mi min sidigis kaj elpensis baldaŭ
Alian tekston por letero tiu
Kaj skribis ĝin tre bele kaj tre pene,
Kiel skribisto profesia. Iam
Mi pensis, kiel niaj grandsinjoroj,
Ke bele skribi estas ne konvena
Por eminentaj homoj; tamen nun
La belskribado multe al mi servis.
Vi volas certe scii la enhaon
De la letero mia?

HORACIO

Certe, princo.

HAMLETO

Plej prema peto al la angla reĝo,
Ke, se Anglujo volas plue resti
Fidela tributulo de Danujo,
Se inter la Anglujo kaj Danujo
La amikeco floru kiel palmo,
Se paco ĉiam ambaŭ la popolojn
Per bela krono ligu plej trankvile,
Kaj kun aliaj multaj tiaj « se », —
Li devas tuj post lego de la skribo,
Ne pripensante kaj ne prokrastante,
La alportintojn de l' dirita skribo
Mortigi plej rapide, ne donante
Al ili eĉ minuton, por plenumi
Konfeson antaŭmortan.

HORACIO

Tamen kiel

Sigelis vi la skribon?

HAMLETO

La ĉielo

En tio ankaŭ jam antaŭe zorgis :
En mia sako trovis sin okaze

Malnova sigelil' de mia patro
Kun la insigno de la danaj reĝoj.
Mi faldis la leteron ĝuste tute
Simile al antaŭa la letero,
Subskribis ĝin simile kaj sigelis
Kaj metis sur la lokon de antaŭe.
Kaj la subjeton oni ne rimarkis.
En la sekvanta tago havis lokon
Batalo nia mara kun korsaroj, —
Kaj kio estis plu — vi ĝin jam scias.

HORACIO

Kaj Gŭldenstern kaj Rosenkranz pereis?

HAMLETO

Amiko mia, ili mem sin tiris
Al tiu ĉi afero, tial min
La konscienco mia ne riproĉas :
Ilia morto estis ja kaŭzita
De propra tro fervora enmiksiĝo.
Por sklavemuloj estas tre danĝere
Sin meti inter la flamantaj pintoj
De glavoj de potencaj kontraŭuloj.

HORACIO

Kiela reĝo !

HAMLETO

Nun la reĝo mem

Alproksimigis min al mia celo.
Se li mortigis krime mian patron,
Se li patrinon mian malĉastigis,
Sin metis malhelpante inter miaj
Esperoj kaj elekto de l' popolo
Se li kun ruz' al mia propra vivo
Tiel perfide volis fari finon :
Ĉu mi ne havas rajton al li doni
Per mia mano merititan pagon?
Kaj ĉu ne estos peko, se ni lasos

Al tiu kankro mordi plu ankoraŭ
Viaudon nian?

HORACIO

Baldaŭ li ricevos
Raporton pri la manier', en kiu
Ordono lia estis plenumita.

HAMLETO

Jes, baldaŭ; sed la intertempo tamen
Al mi ja apartenas. Homa vivo
Ne estas ja fortika; vi kalkulu
Nur unu — jam la vivo ne ekzistas.
Nur unu cirkonstanco min doloras,
Ke mi ofendon faris al Laerto!
En lia malfeliĉo mi ja vidas
La preskaŭ spegulitan historion
De tio, kion mem mi devis sperti.
Mi lin estimas; sed la nekonvena
Fanfaronado lia kun doloro
Min indignigis ĝis sinforĝesado.

HORACIO

Ha, iu venas! Haltu, princo!

(Eniras Osrik.)

OSRIK

Mi gratulas vian princan moŝton je la reveno Danujon.

HAMLETO

Mi dankas vin profunde, sinjoro. (Al Horacio.) Ĉu vi
konas tiun ĉi kulon?

HORACIO

Ne, princo.

HAMLETO

Tiom pli bone por vi, ĉar estas malvirto koni lin. Li
posedas multe da tero kaj tre fruktoporta: se besto estas
reĝo de bestoj, ĝia manĝujo staros apud la manĝilaro de
la reĝo. Li estas pigo, sed, kiel mi diras al vi, benita per
vastaj posedaĵoj de koto.

OSRIK

Plej amata princo! Se via princa moŝto havus liberan tempon, mi dezirus komuniki al vi ion de lia reĝa moŝto.

HAMLETO

Mi akceptos ĝin kun plena atento, sinjoro. Metu vian ĉapelon sur ĝian lokon : ĝi estas difinita por la kapo.

OSRIK

Mi dankas al via princa moŝto, — estas tre varme.

HAMLETO

Ne, mi certigas vin, ke estas tre malvarme; la vento estas norda.

OSRIK

Estas efektive sufiĉe malvarme, mia princo.

HAMLETO

Kaj tamen ŝajnas al mi, ke estas tre sufoke kaj varmege, aŭ mia temperamento....

OSRIK

Eksterordinare, via princa moŝto, estas tre varmege — en certa maniero — mi ne povas diri kiel. Kara princo, lia reĝa moŝto ordonis al mi sciigi vin, ke li faris grandan veton pro via kapo. La afero estas sekvanta...

HAMLETO

Mi petas vin, ne forgesu! (Devigas lin meti la ĉapelon sur la kapon.)

OSRIK

Permesu al mi, via princa moŝto, mi certigas vin, ke tiel estas por mi pli oportune. Antaŭ mallonga tempo en la kortegon alvenis Laerto : mi ĵuras, perfekta kavaliro, kun la plej bonegaj distingigoj, kun brilanta teniĝo kaj eksteraĵo. En efektivo, por esprimi sin inteligente, li estas la modelo de boneduka maniero de vivado, ĉar vi trovos en li la kuniĝon de ĉiuj talentoj, kiujn juna kavaliro nur povas deziri posedi.

HAMLETO

Li nenion perdas per via buŝo, sinjoro, kvankam m

scias, ke ĝi estas tro granda kalkula problemo, se oni volus kunmeti plenan registron de liaj bonaj ecoj. Kaj ankaŭ tiam la rakonto ne prezentus ankoraŭ la plenan grandecon de lia efektiva indo. Parolante en la plena seriozeco de laŭdado, mi vidas en li spiriton tre grandan, kaj liaj internaj talentoj estas laŭ mia opinio tiel grandaprezaj kaj maloftaj, ke, por esprimi sin pri li vere, nur lia spegulo prezentas ion similan al li, ĉio alia prezentus nur ombron de li.

OSRIK

Via princa moŝto parolas pri li la puran veron.

HAMLETO

Kaj la celo, sinjoro? Kial ni nun superĵetas tiun ĉi kavaliron per la kruda spirado de nia parolo?

OSRIK

Kion vi pensas?

ORACIO

Ĉu ne estas eble, ke ni komprenigadu per ia alia lingvo? Vi certe tion ĉi povos, sinjoro.

HAMLETO

Por kia celo vi nomis tiun ĉi kavaliron?

OSRIK

Laerton?

HORACIO

Lia monujo estas jam malplena : ĉiuj liaj oraj vortoj estas jam elspezitaj.

HAMLETO

Jes, tiun ĉi saman.

OSRIK

Mi scias, ke vi ne scias...

HAMLETO

Estas eble, ke vi scias, ke mi ne scias, kaj tiel plu. Sed kion do vi deziras, sinjoro?

OSRIK

Vi ne scias, kian perfektecon Laerto posedas...

HAMLETO

Mi ne pretendas je tia sciado, por ne egaligi min kun li en perfekteco; koni alian homon fundamente signifus koni sin mem.

OSRIK

Jes, sinjoro, rilate la uzadon de bataliloj; laŭ la komuna famo li havas en tiu ĉi punkto neniun egalan al si.

HAMLETO

Kia estas lia batalilo?

OSRIK

Glavo kaj rapiro.

HAMLETO

Sekve, laŭ viaj vortoj, du specoj de bataliloj. Nu, plu?

OSRIK

La reĝo vetis kun li je ses berberaj ĉevaloj; li do, kiom mi aŭdis, donis kiel garantion ses francajn glavojn kune kun la apartenaĵo, kiel ekzemple zonoj, portiloj kaj tiel plu. Tri el tiuj ĉi subteniloj estas efektive tre agrablaj por la okulo, tre respondaj al la objektoj, senfine belaj subteniloj kaj tre bonguste aranĝitaj.

HAMLETO

Kion vi nomas subteniloj?

HORACIO (al Hamleto.)

Mi sciis, ke vi devos ankoraŭ plezurigi kun liaj komentarioj, antaŭ ol la parolo finiĝos.

OSRIK

La subteniloj estas la portiloj.

HAMLETO

Tiu ĉi esprimo estus pli konvena por la objekto, se ni povus porti ĉe nia flanko paflegon; ĝis tiu tempo ni nomu ĝin pli bone portiloj. Sed plue : ses berberaj ĉevaloj kontraŭ ses francaj glavoj kun iliaj apartenaĵoj kaj ses bonguste aranĝitaj subteniloj; tio ĉi estas franca veto kontraŭ dana. Por kio do ili tion ĉi donis kiel garantion, kiel vi vin esprimas?

OSRIK

La reĝo, sinjoro, vetis, ke Laerto en dekdu venkouligoj inter vi kaj li ne venkos pli ol tri fojojn; li do vetis, ke el dekdu li venkos naŭ fojojn; kaj oni povus tuj fari la provon, se via princa moŝto estus inkлина.

HAMLETO

Kaj se mi respondos, ke ne?

OSRIK

Mi pensas, via princa moŝto, ke estus bone konsenti je tiu ĉi provo.

HAMLETO

Mi nun promenados en tiu ĉi salono; kun la permeso de lia reĝa moŝto nun estas la horo, en kiu mi ĝuas freŝan aeron. Oni alportu la rapirojn; se Laerto deziras kaj se la reĝo restas ĉe sia intenco, mi penas gajni por li, se mi povos; se ne, — tiam mi forportos kun mi nur la malhonoron kaj multe da batoj.

OSRIK

Tiel mi devas klarigi vian decidon?

HAMLETO

En tiu ĉi senco, sinjoro, kun ornamoj laŭ via gusto.

OSRIK

Mi rekomendas al via princa moŝto mian aldonitecon.
(Foriras.)

HAMLETO

Al viaj servoj. (Al Horacio.) Li bone faras, ke li mem sin rekomendas; ĉar nenia alia buŝo servus al li por tio ĉi.

HORACIO

Tiu ĉi birdido elrampis el la nesto kun duono de sia ova ŝelo sur la kapo.

HAMLETO

Li faris ceremoniojn kun la mamo de sia patrino antaŭ ol suĉi ĝin. En tia maniero li kaj multaj aliaj de tiu sama speco, en kiujn nia pala tempo estas enamita, kaptis nur la tonon de la modo kaj la eksteran brilon de

la interparolado : speco de ŝaŭma miksaĵo, kiu rampas en ĉion ; sed oni pro provo nur ekspiru sur ĝin, kaj la ŝaŭmaj vezikoj krevos. (Esiras nobelo.)

NOBELO

Estimata princo, lia reĝa moŝto ricevis saluton de vi per la juna Osrik, kiu raportis al li, ke vi deziras atendi lin en la salono. Li sendas min, por demandi vin, ĉu via deziro skermi kun Laerto daŭras ankoraŭ, aŭ ĉu vi deziras por tio ĉi pli longan prokraston.

HAMLETO

Mi restas fidela al miaj decidóĵ, ili konformigas sin al la volo de la reĝo. Se por li estas oportune, mi estas preta, nun aŭ en ĉia alia tempo, supozante, kompreneble, ke mi ĝin tiel bone povos, kiel nun.

NOBELO

La reĝo, la reĝino kaj ĉiuj volas tuj veni tien ĉi.

HAMLETO

En bona horo!

NOBELO

La reĝino deziras, ke vi afable ekparolu al Laerto, antaŭ ol vi komencos batali.

HAMLETO

Sia konsilo estas bona. (La nobelo foriras.)

HORACIO

Vi perdos tiun ĉi veton, princo.

HAMLETO

Mi ne pensas : de la tempo, kiam li iris Francujon, mi ĉiam ekzercadis min ; ĉe tiu neegala veto mi venkos. Sed vi ne povas prezenti al vi, kiel malbone estas al mi en la koro. Tamen tio ĉi neniom malhelpas.

HORACIO

Ne, kara princo...

HAMLETO

Ĝi estas nur bagatelo sensignifa ; sed ĝi estas ia speco de malbona antaŭsento, kiu virinon eble maltrankviligus.

HORACIO

Se via interna sento ion diras kontraŭ tio ĉi, tiam obeu al ĝi; mi zorgos, ke ili ne venu tien ĉi, mi diros, ke vi ne estas nun disponita.

HAMLETO

Tute ne! Mi aŭskultas neniajn antaŭsignojn : neŝanĝebla sorto direktas eĉ la falon de pasero. Se ĝi fariĝos nun, ĝi ne fariĝos poste; se ĝi ne fariĝos poste, ĝi fariĝos nun; se ĝi ne fariĝos nun, ĝi devas ja iam fariĝi en estonteco. Oni devas ĉiam esti preta. Ĉar neniam homo scias, kion li forlasas, kia do diferenco, se li pli frue forlasas. Ĝi estu!

Eniras la reĝo, la reĝino, Laerto, korteganoj, Osrik kaj aliaj kun rapiroj k. t. p.)

REĜO

Hamleto, venu kaj amike prenu
Tiun ĉi manon!

(Metas la manon de Laerto en la manon de Hamleto.)

HAMLETO (al Laerto).

Vi al mi pardonu,
Sinjoro! mi al vi maljusta estis,
Sed vi pardonu pro honoro via.
La ĉirkaŭantoj scias — kaj sendube
Vi ankaŭ aŭdis — mia kapo estas
Malsana. Mia ago, kiu forte
En vi ekscitis tutan la animon
Kaj la honoron, — mi pri ĝi konfesas:
Ĝi estis nur frenezo. Ĉu Hamleto
Laerton ekofendis? Ne! Ĉar certe
Se de si mem Hamleto nun disiĝis
Kaj li nur tial faris la ofendon,
Ke li nun estas ne li mem, — ja tiam
Ĝin ne Hamleto faris kaj Hamleto
Rifuzas la ofendon. Kiu do
Ĝin faris? La frenezo de Hamleto.

Se tiel estas, tiam li ja mem
La suferanto estas. La frenezo
Hamleton malfeliĉan suferigas.
Kaj jen, sinjoro, antaŭ atestantoj
Konfeso mia senkulpigu min
Nun antaŭ la grandanimeco via,
Ĉar mi la sagon pasis trans la domon
Kaj trafis kontraŭvole mian fraton.

LAERTO

Naturo mia, kiu la plej multe
Min devus instigadi al la venĝo,
Nun estas jam kontentigita plene.
Sed laŭ severaj leĝoj de l'honoro
Ne povas mi paroli pri paciĝo,
Ĝis pli maljunaj homoj de honoro
Decidos ke, savante mian nomon,
La pacon noble povas mi akcepti.
Ĝis tiu tempo mi la amon vian
Akceptos per la koro, sed batalos.

HAMLETO

Volonte mi konsentas; kun konfido
Mi nun batalos pro l'honoro via.
Nun donu la rapirojn, venu!

LAERTO

Venu!

HAMLETO

Mi volas esti kamp' por via gloro;
Sur mia nelerteco via arto
Ekbrilu, kiel stel' en nigra nokto.

LAERTO

Vi mokas, princo.

HAMLETO

Ne, je mia vorto!

REĜO

Nun donu la rapirojn, juna Osrik!
Vi scias ja la veton, fil' Hamleto?

HAMLETO

Ho, jes! Sed vi la gajnon de la veto
Konfidis ne al tute ĝusta mano.

REĜO

Pro tio mi ne timas; mi ja vidis
Skermadon de vi ambaŭ. Li allernis,
Sed tial oni donis al ni cedon.

LAERTO (pesante rapiron en la mano).
Tro multepeza, mi alian volas.

HAMLETO

Mi prenas. Ĉiuj de egala longo?

(Ili preparas sin al la skermado.)

OSRIK

Jes, via princa moŝto.

REĜO

La botelojn

Da vino metu prete sur la tablon!
Se en l'unua fojo aŭ la dua!
Hamleto trafos aŭ en tria fojo
Rebatos la ekbaton, tiam tuj
Ektondru laŭte ĉiuj pafilegoj;
La reĝo tiam trinkos pro la sano
De sia fil' Hamleto kaj li ĵetos
En la kalikon perlon, kies kosto
Superos ĉion, kion ĝis nun havis
La reĝoj de Danujo en la krono.
Pretigu la kalikojn! La trumpeto
Anoncu al tamburo, la tamburo
Al la paflegisto, paflego
Al la ĉielo, fine la ĉielo

Anoncu al la tero : nun la reĝo
Pokalon malplenigas pro Hamleto! —
Komencu do batalon; vi, juĝistoj,
Atentu bone!

HAMLETO (al Laerto.)
Venu do, sinjoro!

LAERTO
Mi estas preta, princo. (Ili skermas.)

HAMLETO
Unu!

LAERTO
Ne!

HAMLETO
Juĝistoj diru.

OSRIK
Vere, jes, trafite.

LAERTO
Nu, bone! Nun ankoraŭ unu fojon!

REĜO
Halt'! Donu vinon! — Nun, Hamleto mia,
La perlo estas via. Vian sanon!
Vi prenu la pokalon!
(Post la sceno estas aŭdataj trumpetado kaj pafoj de paflegoj.)

HAMLETO
Ne, mi devas
Antaŭe fini! (Al Laerto.)
Venu! (Ili skermas.) Nun denove
Trafite! Kion diras vi?

LAERTO
Tuŝite!
Tuŝite, mi konfesas.

REĜO
Nia filo,
Vi venkas.

OSRIK

Sur la ambaŭ flankoj

Nenia rezultato.

LAERTO

Nun vin gardu!

Laerto vundas Hamleton; en la flameco de la batalado ili ŝanĝas la rapirojn kaj Hamleto vundas Laerton.)

REĜO

Disigu ilin, ili tro varmiĝis.

HAMLETO

Ne, ne, ankoraŭ unu fojon! (La reĝino svenas.)

OSRIK

Haltu!

Rigardu la reĝinon!

HORACIO

Ambaŭ sangas. —

Kiel vi fartas, princ'?

OSRIK

Kiel vi fartas,

Laerto?

LAERTO

Ve! Mi estas nun kaptita
Per la kaptilo mia propra! Juste
Min mem perfido mia pereigis!

HAMLETO

Ha, la reĝino! Kio al ŝi estas?

REĜO

Ŝi svenas, ĉar ŝi vidas sangon.

REĜINO

Ne!

La vino, ha, la vino! Ho, Hamleto!
Ĝi estis venenita! Mi pereas! (Ŝi mortas.)

HAMLETO

Perfido! Krime! Fermu tuj la pordojn!
Elserĉi la krimulon! (Laerto falas.)

LAERTO

Jen, Hamleto :

Li estas antaŭ vi. Vi jam pereis,
Nenio en la mondo vin nun savos;
Eĉ duonhor' da viv' al vi ne restas.
La ilo de la krim' en via mano
Troviĝas! sciu, ho, Hamleto nobla,
Ke la rapiro estis venenita.
Kontraŭ min mem sin turnis mia ruzo :
Rigardu, nun mi kuŝas, por neniam
Leviĝi plu. Patrino via ankaŭ
Nun venenita... Fino... Mi ne povas.
La reĝo ĉion... Lia kulpo... Reĝo...

HAMLETO

La pinto ankaŭ estas venenita?
Nu, faru do, venen', laboron vian! (Trapikas la reĝon)

REĜO

Ho, helpu, helpu! Estas temp' ankoraŭ!
HAMLETO (devigante la reĝon trinki el la pokalo).
Vi trinku, mortigisto, adultulo,
Abomeninda, malbenita dano!
Eltrinku la pokalon kun la perlo!
Patrinon mian sekvu! (La reĝo mortas.)

LAERTO

Li meritis.

Li la venenon miksis por ni ĉiuj.
Hamleto nobla, antaŭ nia morto
Ni kore nin pardonu reciproke!
Mi liberigas vian konsciencon
De l' mort' de mia patro, ankaŭ vi
Pardonu min pro via morto! (Li mortas.)

HAMLETO

Dio

Al vi pardonu plene! Mi vin sekvas. —
Mi mortas, Horacio! — Nun adiaŭ,

Reĝino malfeliĉa! — Kaj vi ĉiuj,
Vi tremas pro okazo la terura,
Vi estas palaj mutaj atestantoj...
Se mi nur havus tempon... Ha, la morto
Arestas tre rapide... mi tre multe
Al vi rakonti povus! Tiel estu!
Mi mortas, Horacio, tamen vi,
Vi vivas, — senkulpigu kaj klarigu
Min kaj aferon mian al la homoj.

HORACIO

Ho ne! Mi nun ne volas resti dano,
Mi ankoraŭ apartenas al romanoj :
Ankoraŭ restis vin' en la pokalo...

HAMLETO

Ho ne, amiko! Se vi estas viro,
Mi petas vin, ne tuŝu la pokalon!
Ho, Dio! Kia nomo post mi restus,
Se vi, la sola, kiu ĉion scias,
Forlasus nun la mondon! Ho, amiko,
Se vi min iam portis en la koro,
Retenu vin ankoraŭ de l' ĉielo
Kaj vivu en la mondo abomena,
Por savi mian nomon per rakonto
De mia historio.

(Oni aŭdas marŝon en malproksimeco kaj pafojn post la sceno.)

Kia bruoj?

OSRIK

La juna Fortinbras nun el Polujo
Revenas post la venko kaj milite
Salutas la senditojn de Anglujo.

HAMLETO

Mi mortas, Horacio! La veneno
Jam la spiriton mian neniigas;
Kaj la sciigon el Anglujo mi

Ne povas plu atendi; sed, amiko,
Mi antaŭdiras, ke l' elekto falos
Sur Fortinbrason; kaj la voĉon mian
Antaŭ la morto mi al li fordonas.
Raportu al li tion ĉi kaj ankaŭ
La tutan historion de la faktoj. —
La resto do — silento! (Li mortas.)

HORACIO

Nobla koro

Nun ĉesis bati! Kara mia princo,
Adiaŭ! Bonan nokton! La anĝeloj
Plej puraj al vi kantu dorman kanton! —
Pro kio batas la tamburo? (Marŝo post la sceno.)
(Eniras Fortinbras, la senditoj de Anglujo liaakajj.)

FORTINBRAS

Kie

Fariĝis la terura dramo?

HORACIO

Kion

Vi volas vidi? Se ian malĝojon
Aŭ mirindaĵon, tiam ĉesu serĉi.

FORTINBRAS

Ho, sangaj faroj! Ho, fiera morto,
Kiela festo estas nun en via
Palac' eterna, se per unu fojo
Vi tiom da oferoj reĝaj buĉis?

UNUA SENDITO

Terura vido! Ni kun la sciigoj
El Angllando venas tro malfrue.
Nun estas surdaj la oreloj, kiuj
Aŭskulti devus la raporton nian,
Ke la ordono estas plenumita,
Ke Rosenkranz kaj Gŭldenstern ne vivas.
Nu kiu al ni diros : mi vin dankas?

HORACIO

Li certe ne, se li eĉ estus viva;
Ĉar li mortigi ilin ne ordonis.
Sed ĉar rapide post la sanga faro
Revenis vi, (al Fortinbras) vi venke el Polujo,
(al la senditoj) Vi el Anglujo, — tial nun ordonu
Ke oni metu la mortintojn alte
Sur katafalkon antaŭ la popolo
Kaj mi rakontos al la nesciantoj,
Kiele ĉio tio ĉi fariĝis.
Vi aŭdos faktojn sangajn, nenaturajn,
Vi aŭdos pri okazaj juĝofaroj
Kaj pri mortigoj blindaj kaj pri mortoj,
Kaŭzitaj de perfido kaj de ruzo,
Kaj pri insidoj, kiuj returniĝis
Kaj falis sur la kapon de l' krimuloj.
La tutan veron mi al vi raportos.

FORTINBRAS

Rapidas ni aŭskulti. Kaj kunvoku
La regnajn prezentantojn al kunveno!
Mi nun akceptas kun malgaja koro
Feliĉon mian. Sur la danan tronon
Mi havas rajtojn, mi ilin prezentos,
Ĉar nun l' okazo tion ĉi postulas.

HORACIO

Pri tio ankaŭ ion mi parolos;
Pri tio ĉi raportos mi la voĉon
De tiu, kies voĉon multaj sekvos.
Sed ni rapidu kun la elektado,
Ĉar la spiritoj estas nun ankoraŭ
Tre forte incititaj, kaj intrigoj
De malbonuloj povus nun facile
Elvoki malfeliĉojn kaj konfuzojn.

FORTINBRAS

Kvar kapitanoj portu sur la trono
La korpon de Hamleto : se li vivus,
Sur ĝi li certe sidus la plej noble
Kaj la plej reĝe. Ĉe l' funebra iro
Aperu plene la parad' milita!
Forprenu nun la korpojn! Tia vido
Konvenus nur al kampo de milito.
Ordonu nun komenci la pafadon!

(Funebra marŝo. Ĉiuj foriras, forportante la mortintojn.
Oni aŭdas pafadon.)

LITERATURO

Kolekto de « LA REVUO »

- Aspazio**, tragedio en kvin aktoj, de A. SVJENTOŬOVSKI, el pola lingvo tradukis D^{ro} LEONO ZAMENHOF.
 Unu volumo in-8, 157-paĝa 7 50
- Halka**, opero en kvar aktoj, teksto de W. WOLSKI, el pola lingvo tradukis ANTONI GRABOWSKI.
 Unu volumo in-8, 38-paĝa. 4 »
- Kaatje**, kvarakta teatraĵo de PAUL SPAAK, el flandra lingvo tradukis D^{ro} W. VAN DER BIEST.
 Unu volumo in-8, 111-paĝa 7 50
- La Faraono**, romano de PRUS, el pola lingvo tradukis D^{ro} K. BEIN.
 Tri volumoj in-8, 194-238-191-paĝaj, kune. 30 »
- Sub la sabla tavolo, kiu surkovras la misteran valon de Nilo, estinta regno dormadas, sed la esploroj faritaj de scienculoj, la eltrovo de antikvaj monumentoj, kaj precipe la deĉifrado de l' hieroglifaj skribaĵoj, revivigis iamaniere, post kvardek jarcentoj, la enterigitan gloron de l' Faraonaj tempoj.
- Dank' al tiuj scienculoj, la historio, moroj, kaj eĉ la intima vivo de tiu fama popolo, estas nun de ni konataj. Nur restis, ke iu genia romanverkisto kunaranĝu kaj konkretigu la historiajn faktojn por transporti nin plene en tiun misterplenan epokon. Tion genie faris la glora verkisto Prus, kaj lian verkon genie tradukis la nemalpli glora esperanta stilisto Kabe.
- Tiu romano estas pasie interesa. Ĝia traduko estas — laŭ la juĝo de ĉiuj, kiuj ĝin legis — la ĉefverko de nia esperanta ĉefverkisto.
- Mistero de Doloro**, dramo de ADRIÀ GUAL, el kataluna lingvo tradukis F. PUJULA-VALJES.
 Unu volumo in-8, 96-paĝa. 5 »
- La Rompantoj**, kvin monologoj verkitaj de F. PUJULA-VALJES.
 Unu volumo in-8, 44-paĝa 4 »
- Literaturo.**
- La fundo de l' mizero**, de VACLAV SIEROŬEVSKI, el pola lingvo tradukis D^{ro} KABE.
 Unu volumo in-16, 88-paĝa. 2 50
- La interro mpita kanto**, de S^{ino} ORZESZKO, el pola lingvo traduki D^{ro} KABE.
 Unu volumo in-16, 79-paĝa. 2 50
- Funebra parolado pri Louis de Bourbon**, de BOSSUET el la franca lingvo tradukis LOUIS BASTIEN.
 Unu volumo in-16, 70-paĝa 3 »
- Prozo ridetanta**, kolekto de amuzigaj noveloj, de RAYMOND SCHWARTZ.
 Unu volumo, 174-paĝa. 14 »
- Vojaĝo interne de mia ĉambro**, de MAISTRE, el franca lingvo tradukis SAM. MEYER.
 Unu volumo in-16, 58-paĝa. 2 50

Pri

“*Esperantista Centra Librejo*”

Société anon. à cap. et pers. variables. R. C. Seine 40.422.

51, rue de Clichy, PARIS (9°).

FONDO kaj CELO

Multaj *Esperantaj* libroj, el kiuj preskaŭ ĉiuj verkoj de nia *Majstro D^{ro} L. L. Zamenhof*, estis eldonitaj de la pariza **Librejo Hachette**, kiu dum 1919 vendis la plenan stokon de tiuj libroj kun la eldonrajtoj al la **Esperantista Centra Librejo**, por ke ĉi tiu librejo daŭrigu ilian disvendadon kaj publikigadon por la plej bona profito de *Esperanto*.

Tiu multvalora stoko konsistas, krom la *Verkoj de nia Majstro* kaj plej ŝatataj kaj uzataj lernolibroj por *Francoj*, el riĉega kolekto da literaturaj verkoj.

La **Esperantista Centra Librejo**, estas anonima societo kun varieblaj kapitalo kaj membraro, kiu akceptas kiel anojn nur *Esperantistojn*, el kiuj ajn landoj, kaj priokupiĝas antaŭ ĉio pri la sukceso de *Esperanto*, disdonante al ĝiaj helpantoj nur honestajn profitojn.

Esperantistoj, helpu ĝin! Ĝi akceptos ĉiam, kun multe da dankoj, la adeptojn aŭ aprobantojn, kiuj bonvolos doni al ĝi, per aĉeto de kelkaj akcioj (dek minimume), sian bonkoran helpon.

La prezo de la akcioj estas fiksita nur po *Fr. 25*. Oni petu tiucele, aliĝilon kaj statuton.